

Posudek bakalářské práce:

Maria Hetfleiš

Vztah dvorského okruhu císaře Rudolf k Drážďanům

Autorka si ke zpracování bakalářské práce zvolila zajímavé téma vztahu dvou význačných kulturních a politických center raně novověké střední Evropy, a sice pražského dvora Rudolfa II. a drážďanského dvora saských kurfiřtů. Autorka pracuje - jak lze u tohoto typu práce očekávat - výhradně se sekundární literaturou českou i zahraniční, její výběr však nelze označit jinak nežli nesystematický. Na jedné straně oceňuji autorčinu schopnost zvládnout četbu německojazyčných textů (např. sborník „Dresden - Prag um 1600“ z roku 2017, ale i další tituly), jiné důležité práce však nerecipovala. Na myslí mám především sborník „München - Prag um 1600“ z roku 2009, katalog „Dvorské umění pozdní renesance. Brunšvicko-Wolfenbüttelsko a císařská Praha kolem roku 1600“ z roku 1998 a samozřejmě zásadní monografii a katalog „Rudolf II. a Praha“ z roku 1997. Náležitou představu o velikosti a struktuře Rudolfova dvora mohla autorka získat v monografii J. Hausenblasové „Der Hof Kaiser Rudolf II.. Eine Edition der Hofstaatsverzeichniss 1576-1612“ (2002). Naproti tomu jen s rozpaky lze přijmout pro odbornou práci použití textů, které zařazujeme přinejlepším mezi tituly popularizační (Jiří Martínek, Bohumil Vurm).

Na řadě míst se lze setkat bohužel s velmi zjednodušeným, resp. až zavádějícím výkladem událostí - týká se to např. vzniku středoevropské habsburské monarchie, okolností předání kurfiřtského hlasu albertinské větvi Wettinů po Šmalkaldské válce (s. 8-11). Podobně působí autorčina představa, že renesance, humanismus a manýrismus představují synonyma (s. 11) a formulace, že manýrismus „přejímá prvky dříve vzniklých děl a vytváří pocit odcizení tím, že výtvořiny znehybují v znetvořené formě“, a že „je spojen s vrcholným obdobím renesance, kdy se tržní vztahy odosobňují a dochází k byrokratizaci veřejné správy“ hodnotím jako velmi odvážnou a inovativní interpretaci renesance, daleko přesahující myšlenky dosavadních badatelů, Jacobem Burckhardtem počínaje a Peterem Burkem konče.

Co se týče samotného zpracování tématu, jistě by stálo za zmínku, že vztahy Prahy a Drážďan, resp. Čech a Saska měly pochopitelně svoji starší tradici a zejména pro oblast severozápadních Čech šlo o kontakty velmi živé. S úspěchem tak mohla autorka použít např. publikace „Trans Montes“ z roku 2014 či „Ars Montana. Umělecký a kulturní transfer v otevřeném prostoru česko-saského Krušnohoří na prahu raného novověku“ z roku 2016.

Kladně hodnotím skutečnost, že se autorka pokusila o sledování nábožensko-politické situace v Sasku a v Říši, vzhledem k šířce problematiky však mohla jen naznačit hlavní vývojové momenty.

Bez větších připomínek lze přijmout autorčino líčení Rudolfova vzdělávání a zásadní vliv jeho výchovy na dvoře španělských králů. I tady by ovšem bylo žádoucí pojednat jednotlivá témata hlouběji (např. literární vývoj přelomu 16. a 17. století opravdu nelze omezit toliko na Fausta a Dona Quijota, jak se děje na s. 12). Kontakty mezi pražským a drážďanským dvorem sleduje autorka jak na rovině politických vztahů panovníků, tak v jednotlivých výtvarných a vědeckých oborech a dobře ukazuje, že výměna uměleckých artefaktů, vědeckých přístrojů, knih, hudebních děl i samotných tvůrců ve všech těchto oblastech lidské aktivity vytvářela mimořádně rozvětvenou síť vztahů, a že výměna kulturních statků a vědeckých objevů ovlivňovala také vztahy politické. Vcelku správně autorka vystihla shody a rozdíly v uměleckých a vědeckých zájmech Rudolfa II. a saských kurfiřtů.

S ohledem na výše uvedená pozitiva i nedostatky předložené práce navrhuji práci Marie Hetfleiš k obhajobě a hodnotím ji jako dobrou.

v Praze dne 29. ledna 2021

Mgr. Tomáš Sekyrka, PhD., v.r.